

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@repate.hu

🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/715/2013/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

215/2014. (IX. 18.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹, 2013. október 7-én előterjesztett **panaszát** a 2014. szeptember 18-án megtartott zárt ülésén meghozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a V. Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, valamint alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

I.

Indokolás

A panaszos 2013. október 7-én, elektronikusan terjesztette elő panaszát, a vele szemben 2013. október 4-én foganatosított rendőri intézkedéssel szemben.

1) A panaszos beadványában elmondta, hogy 2004-óta zajlik „hajtóvadászat” és zaklatás ellene a V. Rendőrkapitányságon.

A jelenlegi eset 2013. október 4-én történt, a koraesti órákban V. központjában, pontosabban a Dohányboltban. A panaszos idejött robogóval dohányt venni. Eközben ismerőssel találkozott, akikkel egy-két sört ittak. Ezután a panaszos nem mert ráülni a motorra, tekintettel

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

arra, hogy alkoholt fogyasztott, így elkezdte tolni. Ekkor a panaszos megsédült (négy súlyos tüdőembólián van túl, napi átlag 15 mg vérhígítót és egyéb gyógyszereket, többek között fájdalomcsillapítókat is szed), valamint aznap nem evett semmit. A robogót így leállította a piactól kb. 200 méterre és visszament, hogy keressen valakit, aki visszatolja a robogóját.

Ahogy visszament a piacszarnokhoz váratlanul megjelent két rendőrautó, villogva és egy mentő. A járőrök elvették a jogosítványát, a mentősök pedig mindenáron be akarták tenni a mentőautóba, hiszen bejelentés érkezett aziránt, hogy ő elesett a robogóval, amely tőle kb. 200 méterre állt. A panaszos elmondta, hogy ha elesett volna, akkor megsérült volna a robogó, a ruházata és rajta is legalább két-zöld foltok lettek volna, azért is, mert a vérhígító miatt hamar bekékül már egy apró nyomástól is. A mentősök meg is állapították, hogy nincsen rajta sérülés, a ruházata is ép volt, még kosz sem volt rajta, a robogón sem találtak a rendőrök később semmiféle sérülést.

Ennek ellenére bevitték a panaszost a Rendőrkapitányságra, majd a háziorvosi ügyeletre, vér- és vizeletvételre. Innen vissza a rendőrségre, ahol órákat töltött el anélkül, hogy akár egy jegyzőkönyv is készült volna az esetről, sőt többszöri kérése ellenére is csak éjszaka 22 óra 30 perc után értesítették a feleségét. A panaszos elmondta, hogy az eset óta pedig a rendőrök folyamatosan hívogatják az ismerőseit telefonon, hogy megtudják, hogy szokott-e ittasan motorozni.

A panaszos kifejezte, hogy az esetet felháborítónak és jogtalanak tartja. Egyrészt nem is ült a robogón, sőt a közelében sem volt, így a jogosítványát (sem a „B” kategóriást, sem a hivatásosat) nem vehették volna el tőle a rendőrök. Emellett lekezelően bántak vele, ráadásul valamilyen B. főtörzsőrmester azóta, hogy bővíti a Rendőrkapitányság állományát számtalanszor zaklatta őt, amit akkor szóban jelzett is az éppen aktuális rendőrkapitánynak. Volt olyan is, amikor kb. 30 alkalommal állította meg igazoltatni egy nap. Akármerre ment a városban, követette őt B. főtörzsőrmester. Ráadásul úgy igazoltatta, hogy már az autó közelében sem volt (a ház előtt pakolta ki a felesége a bevásárolt holmikat, ő pedig a lakásban volt).

A Rendőrkapitányság egyébként 2004-óta szinte folyamatosan zaklatja a panaszost. 2004-ben lakásmaffiával vádolták meg, koholt vádakkal, teljesen alaptalanul előzetesben volt, majd hat hónapig. Hosszú évekig tartó bírósági eljárás után felmentették, némi kártérítést kapott, bár az nem fedezte sem az akkori anyagi kiadásait, sem az elvesztett munkáját, sem azt, ahogyan a becsületébe gázoltak. Azóta nem tud talpra állni (sem lelkiileg, sem fizikailag, sem pedig anyagilag), azóta alakult ki a tüdőembóliája, és azóta számtalan esetben rángatták bíróság elé a rendőrök (nyomozók), és ítélték el annak ellenére, hogy minden egyes alkalommal az állítólagos sértettek is azt állították a rendőrségen és a bíróságon is, hogy a panaszos nem bántott senkit, senkinek nem ártott. (Itt több különböző ügyről van szó.) Sőt, a bíróság előtt az egyik ügyben megidézett járőrök is nyomatékosan kijelentették, hogy a panaszos nem csinált semmit, csak a nyomozók vannak „ráállva”.

Erre tekintettel kéri a panaszos, hogy vizsgálja ki a Testület a panaszát.

2) A panaszos 2013. október 30-án megküldte a panaszbeadvány kiegészítését.

A kiegészítésben előadta, hogy azért ment a piacnál található Nemzeti Dohánybolthoz, mert az van hozzájuk a legközelebb. Miután összefutott a barátaival és megittak egy-két pohár sört, megsédült, amely mostanában elég gyakran előfordul nála. A robogót ekkor leállította egy, a

piactól kb. 200 méterre található ház melletti járda belső oldalára, hogy senkinek se legyen útjában. Ezután ment vissza a piachoz hátha ott lesz még valamelyik ismerőse, vagy bárki, aki segített volna hazavinni a robogót. Szerencséjére ott volt az egyik ismerőse, aki vállalta, hogy hazatolja a robogót. Ez az ismerőse és mások is, akik látták az eseményeket alá tudják támasztani, hogy a robogó távol volt a panaszostól, amikor „lerohanták” a rendőrök. Kb. 15-20 perce beszélgettek, amikor megjelentek a rendőrök két rendőrautóval és a mentő.

A járőrök elvették a jogosítványait („B” kategóriás és hivatásos jogosítványát is), amellyel így veszélybe sodorták a megélhetését, hiszen alkalmi munkaként be szokott segíteni az ismerősének áruszállításban, hiszen főállást az egészségügyi állapota miatt nem tud vállalni.

A mentősök meg akarták vizsgálni, mert egy lakossági bejelentés alapján arról értesültek, hogy elesett és összetörte magát. A panaszos elmondta, hogy sem a mentősök, sem pedig az ügyeletes orvos (akihez később vitték vér-és vizeletvétel elvégzése céljából) nem talált rajta sérülést, vagy arra utaló nyomot. Az ügyeletes orvos felhívta a rendőrök figyelmét a panaszos egészségügyi állapotára, hogy súlyos beteg, és arra is, hogy nem részeg, mint ahogyan azt a rendőrök állítják, és el is magyarázta a rendőröknek, hogy a panaszos által szedett gyógyszerek miatt egy pohár sört sem úgy mutat bármiféle vizsgálat, mint egy egészséges ember esetében.

A panaszost az igazoltatása után bevitték a V. Rendőrkapitányságra, ahol nem hallgatták meg, nem készült jegyzőkönyv sem az esetről. A panaszost bent tartották, elvitték vér-és vizeletvételre, majd visszavitték a kapitányság épületébe. Többszöri kérése ellenére sem értesítették a feleségét, csak 22 óra 30 perc után.

A panaszos továbbá elmondta azt, hogy amikor elküldte 2013. október 7-én a Testületnek is a panaszát, amelyből a V. Rendőrkapitányság is kapott egy példányt. Ők olyannyira sérelmezték – nyíltan – azt, hogy a panaszos élni mert állampolgári jogaival és a Testülethez fordult, hogy a jogosítványát elvevő két járőr felkereste őt és felhívták a figyelmét, hogy nem kellett volna a levelet elküldeni a Testülethez. Azóta – a panaszos elmondása szerint – még egyszer fordult elő kb. egy hete, amikor a fiával sétált, hogy a rendőrök megszólították és kérdőre vonták azért, mert levelet írt a Testületnek. Egy rendőr-házaspár közeli hozzátartozója (ő személyesen nem rendőr) pedig a napokban közölte vele, hogy emiatt a levél miatt jobban teszi, ha elköltözik a környékről.

Néhány napja kapott a V. Rendőrkapitányságtól egy végzést arról, hogy felfüggesztik a panaszeljárást. A panaszos felesége felhívta a rendőrkapitányt telefonon, mert nem igazán értették a levelet. A kapitány is kifejezte nemtetszését a kollégái ellen, a panaszlevél kapcsán. A rendőrkapitány közölte a panaszos feleségével, hogy a napokban fog idézést kapni, mert mint utóbb kiderült – október 8-án (egy nappal a Testületnek írt panaszbeadvány után) büntetőeljárást kezdeményeztek vele szemben ittas vezetés miatt. A panaszos elmondta, hogy azóta már egy olyan szóbeszéd is szárnyra kapott, amely szerint elütött egy BMW típusú személygépkocsit.

Erre tekintettel mindenféleképpen kéri a Testület segítségét a helyzet tisztázása érdekében. A panaszos kifejezte, hogy tényleg ittasan vezetett volna, és ha akkor leállítják és igazoltatják, akkor elfogadta volna a tényeket, hogy hibázott és elveszik a jogosítványát. De október 4-én nem erről volt szó. A panaszos ismételten elmondta, hogy kb. 200 méterre volt a robogótól és közel 15-20 perc telt el a robogó letámasztása és a rendőrök által végrehajtott igazoltatás között. A rendőrségi intézkedést jogtalannak és felháborítónak tartja. Azt pedig érdekesként

ítéli meg, hogy noha a piac közelében lévő emberek közül bárkié lehetett volna a robogó (segéd motorkerékpárról van szó, amely rendszámköteles), miért pont a panaszosé.

3) A panaszos a beadvány kiegészítéséhez csatolta a V. Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály, V.KMB Csoport által, 2013. október 4-én kiállított igazolást.

Ebben igazolja a rendőrség, hogy a panaszost a fentebb megjelölt napon 21 órakor, a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 33. § (2) bekezdés c) pontja alapján, mintavétel miatt előállította. A panaszos előállítása 23 óra 5 perckor szűnt meg, amikor sérülés-és panaszmentesen szabadon engedték. A panaszos nem írta alá az igazolást.

4) A panaszos megküldte a vezetésre jogosító okmány/ forgalmi engedély helyszíni elvételéről szóló elismervényt is, amely szerint a közúti közlekedési igazgatási feladatokról szóló BM rendelet alapján elvették a panaszos jogosítványát 2013. október 4-én.

5) A panaszos csatolta az orvosi vizsgálatról kiállított ambuláns lapját. A panaszos 2013. október 4-én 22 óra 10 perckor érkezett a Központi Háziorvosi Ügyeletre, ahol rendőrségi előállítás miatt vér-és vizeletvizsgálatot folytattak le nála.

A panaszos bal térdén egy körömnnyi méretű, felületi horzsolás volt csupán, ezen kívül sérülésmentes volt.

6) A panaszos megküldte a közlekedési igazgatási eljárás megindításáról szóló, 2013. október 9-én kelt végzést is, amelyet a Veszprém Megyei Kormányhivatal V. Járási Hivatala (továbbiakban: Hatóság) hozott meg.

E szerint a V. Rendőrkapitányság Rendészeti Osztálya a 77/1818/2013. ált. számú megkeresésével arról értesítette a Hatóságot, hogy a panaszossal szemben 2013. október 4-én foganasított rendőri intézkedés során – a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) 236. § (1) bekezdésébe ütköző ittas járművezetés vétség megalapozott gyanúja miatt – elvételre került a panaszos vezetői engedélye, amelyet megküldtek a Hatóságnak.

A szabálysértési hatóság a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (továbbiakban: Ket.) 29. § (2) bekezdés a) pontjában foglaltak alapján indította meg hivatalból az eljárást, figyelemmel a közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 326/2011. (XII. 28.) Kormány rendeletre (továbbiakban: Korm. rendelet), valamint a közúti közlekedési nyilvántartástól szóló 1999. évi LXXXIV. törvény (továbbiakban: Kknyt.) 33. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltakra.

6) A panaszos becsatolta a V. Rendőrkapitány panasz eljárás felfüggesztéséről rendelkező, 2013. október 9-én kelt végzését.

Az indokolás szerint a panaszos panaszának első fordulatóban egy konkrét rendőri intézkedés ellen tett panaszt, amely 2013. október 4-én történt. A panaszos előadta, hogy az említett napon a V. G. G. utcában található dohányboltba ment robogójával. Elmondása szerint ott megivott egy-két sört, majd emiatt már nem ült fel a robogóra, hanem azt tolni kezdte, majd betegsége miatt megsédült és elesett. Ezután visszasétált a dohánybolthoz, majd megjelent

két rendőrségi jármű és egy mentő gépkocsi. Ezt követően a rendőrök elvették a vezetői engedélyét, a mentősök pedig mindenképpen meg akarták vizsgálni. A mentősök megállapították, hogy nincs rajta sérülés. Annak ellenére, hogy ő csak tolt a robogót a rendőrök előállították vér-és vizeletvételre. Ezt követően órákat töltött a V. Rendőrkapitányságon és többszöri kérése ellenére is csak 22 óra 30 perc után értesítették a feleségét. Elmondása szerint a rendőrök azóta is telefonon hívogatják az ismerőseit, hogy szokott-e ittasan motorozni. Az esetet a panaszos felháborítónak tartja, mert nem is ült a robogón, sőt a közelében sem volt, és a vezetői engedélyét sem vehették volna el a rendőrök.

A fentiekén túl további panaszt emelt a V. Rendőrkapitányság 2004-óta tartó és ellene irányuló folyamatos hajtóvadászata miatt, amely tönkreteszi az életét.

Mivel a panaszos a panaszlevél végén, a címzettek között a Testületet is megjelölte és a Testület iktatta is a panaszt, így erre tekintettel a rendőrkapitány a kapitányságon kezdeményezett panasz kivizsgálását felfüggeszti a Testület döntéséig.

7) A panaszos megküldte a Hatóság által, vele szemben meghozott, 2013. október 21-én kelt közigazgatási határozatot.

E szerint a Hatóság elrendelte a vezetési jogosultság szüneteltetését a büntetőeljárás jogerős befejezésig, egyúttal visszavonta a panaszos vezetői engedélyét 2013. október 4-től.

A határozat indokolása szerint Korm. rendelet 36. § (1) bekezdés a) pont alapján a közlekedési igazgatási hatóság a vezetési jogosultság szüneteltetésének elrendelésével korlátozza a közúti közlekedésben járművezetőként történő részvételét annak, aki azzal gyanúsítható, hogy járművezetés ittas állapotban bűncselekményt követett el.

A Korm. rendelet 36. § (3) bekezdés b) pontja alapján szünetel a vezetési jogosultság a vezetői engedély helyszíni elvételének, a büntetőeljárás megindításától vagy ismeretlen tettes ellen indult eljárás esetén a megalapozott gyanú közlésének napjától a büntetőeljárás jogerős befejezéséig, ha az eljárás a járművezetés ittas állapotban bűncselekmény megalapozott gyanúja miatt indult.

A panaszos vezetésre való jogosultsága a fentiek alapján szünetel, tekintettel arra, hogy a rendőrkapitányság a 19050/649/2013. bü. ügyszámon arról értesítette a Hatóságot, hogy ittas járművezetés vétségének megalapozott gyanúja miatt 2013. október 8-án nyomozást rendeltek el a panaszossal szemben.

Az eljárás rendőri feljelentés alapján indult, mivel a panaszos 2013. október 4-én szeszestiltaltól befolyásolt állapotban vett részt járművével a közúti forgalomban. A panaszos vezetői engedélyét az intézkedő rendőr a helyszínen elvette.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a V. Rendőrkapitánysághoz. A Testület rendelkezésére bocsátott iratokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A rendőrkapitány 2013. november 28-án kelt átiratában az alábbiakról tájékoztatta a Testületet.

A V. Rendőrkapitányságra 2013. október 4-én, 20 óra 54 perckor a mentőszolgálat diszpécser (V. Á.) tett bejelentést, amely szerint a V. G. G. utcában egy közlekedési baleset történt, egy motorkerékpáros elesett. A bejelentéssel kapcsolatosan a kapitányság ügyeletén elhelyezett hangrögzítő berendezés felvételeinek visszahallgatására is sor került, de az említett időszak vonatkozásában csupán három másodperces felvétel található, amely szerint „ott pofára esett” szófordulatok hallhatók. Feltehetően ez a bejelentés szolt a fenti esetről. A V. Rendőrkapitányság szolgálatában lévő 2 körzeti megbízott (S. Cs. r. zls. és Zs. B. r. ftörm.) 20 óra 57 perckor érkezett meg a bejelentés helyszínére. Az intézkedő rendőrök egyszerre érkeztek ki a helyszínre I. Cs. mentőtiszttel.

Az elsődleges intézkedések elvégzése érdekében a kapitányság ügyeletese egy járőr gépkocsit irányított a helyszínre. Az intézkedés során, a körülmények tisztázását követően az intézkedő rendőrök a helyszínre további rendőri erőt kértek tekintettel arra, hogy a baleset helyszínén szükséges intézkedések megtétele (helyszín megtekintés) mellett a panaszos előállítása vált szükségessé. Az intézkedés befejezésekor a személyes szabadságot korlátozó intézkedés megszűnésekor, a panaszos szabadon bocsátásakor az intézkedő rendőr közölte a panaszossal, hogy az általa elkövetett cselekmény miatt, ellene büntető valamint szabálysértési feljelentést tesz, amelyet a panaszos tudomásul vett, de a cselekmények elkövetését nem ismerte el.

A kapitányságvezető ismertette azokat a körülményeket is, amelyek azt igazolták a helyszínen, hogy a panaszos elesett. Első okként a mentőszolgálat diszpécserének a bejelentését hozta fel. Második okként A. A. szemtanú által elmondottakat, hiszen a helyszínen az intézkedő rendőrök meghallgatták A. A-t, mert ő látta az eseményeket. A. A. elmondta, hogy személygépkocsijával a G. G. utcában közlekedett a főút irányába, amikor arra lett figyelmes, hogy előtte egy robogó közlekedik. A főút kereszteződéséhez érve lassított a robogós, majd nagyon lassan közlekedve bal oldalára borult. Ekkor a gépkocsiból kiszállva felsegítette a motorost, a segédmotor kerékpárt pedig az úttestről a járdára tolt, amelyben az elesett személy is segédkezett. A rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható a kapitányságvezető szerint, hogy a helyszínre kiérkező rendőrök a tanúk meghallgatásával kellően tisztázták az eset körülményeit. A tanúk elmondása egyértelműen alátámasztotta azt, hogy a panaszos a segédmotor kerékpárral közlekedett, és ennek során elesett. A rendőrök ezen információk alapján kezdték meg a panaszossal szemben az intézkedést.

A rendőrök meghallgatták továbbá M. O-t, mint szemtanút, aki az A. A. által vezetett gépkocsiban, a jobb első ülésen, mint utas utazott az esemény idején. M. O. megerősítette az A. A. által elmondottakat, hozzátéve, hogy amíg a segédmotor kerékpárt letolták az úttestről, ő telefonált a motoros esetleges sérülései ellátása céljából.

A szemtanúk elmondása és a megállapított adatok alapján az intézkedő rendőrök a Nemzeti Dohánybolt helyszínétől kb. 150-200 méterre igazoltatták a panaszost, aki kezében egy bukósisakot fogott. A rendőrök közölték vele a kapitányságra érkező bejelentés tartalmát, annak tényét, hogy igazoltatják. A szabálysértési és büntető eljárás megindulásáról ezen időpontban még nem tájékoztatták, hiszen az ehhez szükséges információk még nem álltak rendelkezésre (t. i. ittaság foka, elkövetett szabálysértés, bűncselekmény).

A rendőri intézkedés során, az intézkedő rendőrök a panaszos leheletén alkoholszagot éreztek, ezért vele szemben az 53420 Lion Alcometer 500 típusú alkoholtesztet alkalmazták, amely aktív üzemmódban 0,96 értéket mutatott. A későbbi mintavétel és orvosi vizsgálat során az orvos közepesen ittasnak találta a panaszost, amely szerint büntető feljelentést készítettek a

rendőrök. A rendőri intézkedés során megállapították, hogy a panaszos vezetői engedélyét a Korm. rendelet 32. § a) pontja alapján Zs. B. r. főtörzsőrmester bevonta.

A rendelkezésre álló adatok, továbbá a rendőr által észlelt alkoholos szag megalapozta az alkoholteszt alkalmazását. A rendőrök a panaszos előállítását 21 óra 30 perc után kezdték meg tekintettel arra, hogy indokolt volt még a szemtanúk helyszínen történő meghallgatása, a mentőszolgálat által a panaszos megvizsgálása és a körülmények tisztázására. Tekintettel a cselekmény elkövetése és a mintavételre történő előállítás megkezdése között eltelt több mint 30 percre, az intézkedő rendőrök helyesen döntöttek a vér-és vizeletvétel alkalmazása mellett.

A fentiekre tekintettel előállították a panaszost az Rtv. 33. § (2) bekezdés c) pont alapján, mintavétel céljából a V. Rendőrkapitányság épületébe, majd ezután a helyi kórház orvosi ügyeletére, tekintettel a mintavétel és az alkoholfogyasztás között eltelt időtartamra. Az előállítást Sz. T. r. fhdgy. és P. G. r. főrm. végezték. A vizeletet 45/12 számú vérévételi egységcsomagba a 942689 jegyzőkönyvön 22 óra 25 perckor, a vért 46/12 számú egységcsomagba a 942859 jegyzőkönyvön 22 óra 30 perckor az ügyelet orvos levette. A mintát vevő orvos az előzetes információk alapján a panaszost közepesen ittasnak minősítette. Az előállítás jogalapja a fentebb megjelölt jogszabályhely volt, célja az ittaság mértékének megállapítása, és későbbi bizonyíthatósága volt. Az intézkedő rendőr az előállított személlyel közölte az előállítás tényét, okát és annak várható lefolyását.

Az előállított orvosi vizsgálatát az indokolta, hogy egyértelmű információ volt a panaszos közlekedési balesetére. A panaszost az egészségügyi problémákról a mintavételt végző orvos nyilatkoztatta. Az intézkedő rendőrök az alkoholtesztrel végzett vizsgálat előtt minden esetben kérdést tesznek fel tüdőbetegségekre, illetve egyéb betegségekre vonatkozóan. Tekintettel arra, hogy a panaszos nem hitelesített légalkoholmérő készülékkel történő vizsgálatra állították elő, így meglévő betegségeinek jelentősége az intézkedés szempontjából nem volt. A panaszos meglévő betegségeinek a mintavételt végző orvos és az alkoholkoncentrációt számoló szakértő szempontjából van jelentősége. A rendelkezésre álló információk alapján a panaszos nem kérte kivizsgálását.

A kapitányságvezető elmondta, hogy a rendelkezésre álló információk alapján a kollégák a panaszossal szemben megfelelő hangnemben jártak el. Az intézkedő rendőrök magatartásával, kommunikációjával kapcsolatosan a panaszos a beadványában kifogást nem tett, az intézkedés jogszerűségét viszont vitatja.

A panaszos előállítása során végezték el a mintavételt, továbbá a szükséges és az előállítással kapcsolatos iratok kiállítását, megtekintették a baleset helyszínét, az ott tapasztaltakat dokumentálták. A baleset helyszínén végzett helyszínmegtekintés során megállapítást nyert, hogy a segédmotor kerékpár bal oldali fékkarja rongálódott meg, a keletkezett anyagi kár 2000 forint. A leírtakon túl értesítették a panaszos feleségét is. Ezen kívül egyéb eljárási cselekmény az előállítás ideje alatt nem történt.

A kapitányságvezető elmondta, hogy a panaszos feleségének értesítésére vonatkozó állítása nem felel meg a valóságnak. Az igaz ugyan, hogy 22 óra 30 perckor értesítették a feleségét az alábbi okok miatt: a panaszos a mintavétel során az ügyeletes orvosi rendelőben jelezte, hogy kéri felesége értesítését az előállítás tényéről, azonban erre a mintavétel során, az intézkedés biztonságos lefolytatása miatt nem volt lehetőség (a panaszos magatartása, testalkata és az

intézkedéshez való hozzáállása a jelen lévő két rendőr maximális odafigyelését igényelte, a kiértésítés végrehajtása ekkor biztonsági kockázattal járt volna). Az értesítést S. Cs. r. zls. a mintavételt követően a kapitányság épületében 22 óra 37 perckor, a kapitányság épületében található szolgálati mobiltelefonról a megfelelő körülmények meglétekor soron kívül végrehajtotta.

A kapitányságvezető arról is tájékoztatta a Testületet, hogy jelenleg nem áll rendelkezésére olyan információ, amely arra utalna, hogy a panaszossal szembeni intézkedés után valamelyik kolléga is felkereste volna a panaszost és a panaszbejelentéssel kapcsolatban rosszallását fejezte volna ki. A rendelkezésre álló adatok szerint a panaszost panaszlevele miatt indokolatlan rendőri intézkedés nem érte, amely egyébként vélhetően újabb panaszt indokolt volna a részéről.

A kapitányságvezető ügyszám szerint, kronológiai sorrendben a Testület rendelkezésére bocsátotta, hogy a panaszossal szemben, 2008-óta jelenleg három büntetőügy és egy általános ügy van folyamatban.

A kapitányságvezető részletesen tájékoztatta a Testületet Zs. B. r. főrm. rendőrségi életútjáról, hiszen a panaszos arra hivatkozott panaszlevelében, hogy a rendőrnő folyamatosan zaklatja, bármiféle jogalap nélkül igazoltatja. A kapitányságvezető elmondta, hogy Zs. B. körzeti megbízott, így feladatainak 80 %-át a körzetében látja el, a maradék 20 %-ban URH járőri és sebességmérő feladatokat lát el. V. városban leginkább sebességellenőrző járőrként, kötött útirányon látja el a feladatát, önálló intézkedéseket ezen szolgálati feladata során kezdeményez. A Robotzsaru rendszert ellenőrizve megállapította, hogy a panaszos „küldéshez nem rendelhető lekérdezését” a rendszer két alkalommal (2013. október 7. és 2011. március 6.) tartalmazza, amely nem alapozza meg a panaszos állítását a zaklatás vonatkozásában. A fenti két eseten túl további igazoltatások is találhatók a rendszerben, amelyek mindegyike valamilyen a fent felsorolt bűncselekményhez, vagy szabálysértéshez kötődik.

A kapitányságvezető közölte a panaszos panaszának elsődleges kivizsgálásának az eredményét, amely szerint a panaszos igazoltatása a Rtv. 29. § a) pontja, továbbá a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 25. § alapján jog-és szakszerű volt. Az alkoholteszter alkalmazása az Rtv. 44. § 4) pont c) alpont, valamint az ittasság ellenőrzéséről szóló 27/2010. (OT 14.) ORFK utasítás (továbbiakban: ORFK utasítás) 3., 6., 8., 12. és 25. pontja lapján vér-és vizeletvétel 25/E pontja szerint jogszerű és szakszerű volt. Az előállítás végrehajtása az Rtv. 33. § (2) bekezdés c) pontja, valamint a (3) és (4) bekezdés, továbbá a Szolgálati Szabályzat 29. § (1) bekezdése, valamint a 30. § alapján, figyelemmel az Rtv. 15. § (1) és (2) bekezdésére jogszerű, szakszerű, arányos és indokolt volt, a szükséges mértéket nem lépte túl.

Az előállított személy által kért értesítést az előállított személy ezirányú közlését követően az intézkedő rendőrök, az intézkedés biztonságát is szem előtt tartva megfelelően végrehajtották. A vizsgálat során megállapította a kapitányságvezető, hogy az értesítés tényét nem tüntették fel az előállításról szóló jelentésben, de annak végrehajtását a panaszos is elismeri, csak véleménye szerint 22 óra 30 perc utáni időpont nem megfelelő.

A kapitányságvezető szerint összességében megállapítható, hogy az intézkedő rendőrök az intézkedést a vonatkozó normáknak, szabályozóknak megfelelően, szakszerűen és jogszerűen folytatták le.

2) Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés szerint a panaszost az Rtv. 29. § (1) bekezdés 1) pontja alapján igazoltatták, az Rtv. 31. § (1) bekezdés szerint a személyi szabadságában korlátozott személyt átvizsgálták, valamint az Rtv. 33. § (2) bekezdés c) pont alapján vérvétel, mintavétel elvégzése érdekében előállították. Az intézkedés során kényszerítő eszközt nem alkalmaztak a panaszossal szemben.

Az intézkedés alapjául szolgáló cselekmény rövid leírásaként jelenti a rendőr, hogy 2013. október 4-én 21 órakor intézkedés alá vonta társával a panaszost mintavétel – vér és vizelet – végett a kapitányság épületébe, majd ezután ittas járművezetés gyanúja miatt az orvosi ügyeletre előállította. A vizeletet 22 óra 25 perckor, a vért 22 óra 30 perckor vették le. Az elvégzett vizsgálatok alapján a panaszos közepesen ittasnak minősült.

Az Rtv. 33. § (4) bekezdés szerint kiadták a panaszosnak az előállítás okáról szóló tájékoztatót és az előállítás idejéről szóló igazolást is.

A panaszos előállítása 2013. október 4-én 21 órától 23 óra 5 percig tartott, amikor is a panaszost sérülés-és panaszmentesen szabadon bocsátották.

A panaszos ellen, az általa elkövetett cselekmény miatt büntető feljelentést tettek.

3) Az előállítás végrehajtásáról szóló parancsnoki vélemény és kivizsgálás elnevezésű dokumentumban a parancsnok megállapította, hogy a panaszossal szemben az Rtv. 29. § (1) bekezdés 1) pont szerinti igazoltatás, az Rtv. 31. § (1) bekezdés szerinti személyi szabadságában korlátozott személy átvizsgálása és az Rtv. 33. § (2) bekezdés c) pont szerint fogatosított előállítás jog-és szakszerű volt, valamint az Rtv. 15. §-ban meghatározottakat figyelembe véve arányos is. A parancsnok saját kezűleg írta rá a dokumentumra, hogy indokolt is volt véleménye szerint a panaszossal szembeni rendőri intézkedés elvégzése.

4) A rendőrség becsatolta a panaszos által aláírt és neki is átadott az előállított/ elővezetett személy jogairól, kötelezettségeiről, valamint az előállító helyiség rendjéről rendelkező tájékoztatót.

E szerint a panaszost a V. Rendőrkapitányságra, az Rtv. 33. § alapján állították elő/ 34. § szerint vezették elő. A panaszost jelen ponton tájékoztatták az előállítás időtartamáról, annak meghosszabbításának lehetőségéről, valamint a panasz előterjesztésének rendjéről.

Ezután tájékoztatták őt arról, hogy joga van a fogva tartásról egy hozzátartozóját, vagy más személyt értesíteni, illetve kérheti a rendőri szervet is értesítésre, feltéve, hogy az értesítés nem veszélyezteti az intézkedés célját. Abban az esetben, ha a panaszos fiatalkorú, vagy gondnokság alatt áll, a rendőrségnek haladéktalanul értesíteni kell a törvényes képviselőt, vagy a gondnokot (Rtv. 18. §). Joga van ahhoz, hogy sérülése, betegsége, illetve baleset esetén, vagy más okból sürgős orvosi ellátást kérhessen. (Az előállító helyiségbe történő helyezése során az adminisztrációt végző rendőr részére jelezni jogosult, ha rendszeresen

gyógyszert kell szednie, illetve azt hogy életmentő gyógyszert az orvos által felírt segédeszközt kell magánál tartania – inzulin, asztmapumpa.) Joga van ivóvizet kérni az őrsegtől, amennyiben az előállító helyiségben nincs ivókút. Joga van az 5 órát meghaladó fogva tartás esetén élelmet kérni, kikéredzkezhetsz WC-re, amennyiben dohányzik az őrsegtől szintén kérheti annak lehetővé tételét, valamint az előállításról igazolást is kérhet.

Ezután a panaszos kötelességeiről olvasható egy tájékoztató, amely szerint az előállító helyiség rendjét be kell tartani, nem szabad hangoskodnia, dörömbölnie, vagy az épület rendjét más módon megzavarnia. Köteles az előállító helyiség tisztaságát és annak állagát megőrizni, nem szabad beszennyeznie, vagy megrongálnia azt. Amennyiben a helyiséget beszennyezi vagy megrongálja vele szemben kártérítési, szabálysértési-, vagy büntetőeljárás kezdeményezhető. Végül pedig köteles túrni a ruházatának az átvizsgálását, a birtokában nem tartható tárgyak elvételét.

5) A rendőrség megküldte a panaszos előállításáról szóló igazolást, amelyet a panaszos nem írt alá.

Az igazolás szerint a panaszost 2013. október 4-én, 21 órakor, az Rtv. 33. § (2) bekezdés c) pontja alapján, mintavétel miatt állították elő. Az előállítás oka 2013. október 4-én, 23 óra 5 perckor szűnt meg, amikor a panaszost sérülés-és panaszmentesen szabadon engedték.

6) A rendőrség a Testület rendelkezésére bocsátotta a helyszín megsejmléléséről, 2013. október 4-én felvett jegyzőkönyvet.

Oka 20 óra 50 perc körül bekövetkezett közlekedési baleset, amelyet az OMSZ mentőápolója V. Á. jelentett be a rendőrségnek 20 óra 54 perc körül. A helyszín megsejmlélése 20 óra 59 perckor kezdődött és 22 órakor fejezték be.

A baleset bekövetkezésekor a forgalom gyenge volt, az aszfalt száraz, éjszaka volt, a közvilágítás működött. A tanúk elmondása szerint a panaszos, a saját tulajdonát, képező segédmotor-kerékpárjával közlekedett, azonban mielőtt a kereszteződéshez ért volna, lassított majd a tanúk elmondása alapján oldalra dőlt, ekkor a sebessége maximum 5-10 km/h lehetett, amely folyamatosan csökkent. A baleset során személyi sérülés nem történt. A panaszost a mentőápoló megvizsgálta, majd igazoltatták a rendőrök és elvették a jogosítványát, majd előállították először a kapitányság épületébe, utána pedig az orvosi ügyeletre vér-és vizeletvétel céljából.

7) A megküldött ambuláns lap tanúsága szerint a panaszos vizsgálatát 22 óra 10 perckor kezdték meg és 22 óra 39 perckor fejezték be. A vizsgálat célja vér-és vizeletvétel. Az ambuláns lap tartalmazza, hogy a panaszos térdén egy körömnnyi felületű horzsolás látható.

8) A rendőrség megküldte a vérvételi jegyzőkönyvet, amely szerint a panaszos ittas járművezetése miatt alkoholszondát alkalmaztak, amely elszíneződött. A cselekmény elkövetésének ideje 20 óra 50 perc.

Az orvos által kitöltött rész szerint a panaszos a cselekmény elkövetésekor 6 dl (2 x 4dl) sört fogyasztott. A panaszos idült betegsége tüdőembólia, a szedett gyógyszerek közül csak egyet tudott megnevezni, a többi nevét nem tudja.

A vérvétel időpontja 22 óra 15 perc. A klinikai tünetek kapcsán kiemelendő, hogy a panaszos leheletén az alkoholszag jól érezhető. A vizsgálatok elvégzését követően a vizsgáló orvos arra a konklúzióra jutott, hogy a panaszos közepesen ittas állapotban volt.

9) A rendőrség becsatolta a vér-és vizeletmintát kiértékelő szakértői véleményt, amelyet a Bűnügyi Szakértői Kutatóintézet értékelt ki 2013. november 11-én.

Ez alapján a panaszos vérében az etilalkohol koncentráció 2,72 g/l ezrelék, vizeletében pedig 3,78 g/l ezrelék. Így erre tekintettel a vér-és vizeletvételi jegyzőkönyvek adatai és mérési eredmények alapján a cselekmény időpontjában (2013. október 4.) a panaszos véralkoholkoncentrációja 3,01 – 3,15 g/l ezrelék között volt. A vizsgálatot lefolytató orvos véleménye szerint ezen érték létrehozásához, a nyilatkozaton szereplő szeszessital mennyiség elégtelen.

10) A rendőrség megküldte a 2013. október 4-ei ügyeleti eseménynaplót, amely szerint 2013. október 4-én 20 óra 54 perckor V. Á. OMSZ diszpécser tett telefonon keresztül bejelentést a rendőrségi ügyeletre, mert bejelentés érkezett hozzájuk, hogy egy motoros elesett, ők is kivonultak a helyszínre. A rendőrség a bejelentés hatására S. Cs. r. zls. és Zs. B. r. ftörm. rendőröket a helyszínre küldte, akik a tanúk elmondása szerint megállapították, hogy a panaszos saját tulajdonú segédmotor-kerékpárjával közlekedett, amikor a kereszteződéshez érve lelassított és oldalra dőlt. A helyszínen a mentőápoló megvizsgálta a panaszost, akinél sérülést nem állapított meg. Ezután a panaszost a rendőrség alkoholszondáztatta, amely eredménye 0,96 mg/l lett, így erre tekintettel a panaszost az Rtv. 33. § (2) bekezdés c) pontja alapján vér-és vizeletvételre előállították. A panaszost megvizsgáló ügyeletes orvos közepesen ittasnak találta. A panaszos jogosítványát bevonták.

A panaszossal szemben fogatosított cselekmények: igazoltatás, szondáztatás, priorálás nemleges eredménnyel, baleseti helyszínelés, baleseti anyag elkészítése (szabálysértési feljelentés), jelentés készítése előállításról, büntető feljelentés ittas járművezetés bűncselekmény elkövetése miatt, vezetői engedély bevonása, 23 óra 5 perckor szabadon bocsátás.

11) A becsatolt tanúvallomások közül M. O. 2013. október 11-én tett vallomásában kifejezte, hogy látta, hogy a motor a panaszos lába között volt.

12) A rendőrség csatolta a panaszossal szemben, 2013. október 4-én megtett büntetőfeljelentést, amely szerint a panaszossal szemben a Btk. 236. §-ba ütköző, járművezetés ittas állapotban bűncselekmény elkövetése miatt büntetőeljárás indult.

A feljelentés alapjául szolgáló cselekmény történeti tényállása megegyezik az előző pontokban ismertetett cselekmény leírásával, amelyet jelen pontban a Testület nem ismétel meg. A tényállás valószerűségét két tanú vallomása is megerősíti, amelyet a rendőrség a feljelentésben idéz.

Így erre tekintettel, mivel a panaszos a helyszínen a járművezetés ittas állapotban bűncselekmény elkövetésével volt gyanúsítható, ezért őt az Rtv. 33. § (2) bekezdés c) pontja alapján a helyszínre kiérkező Sz. T. r. hadnagy és P. G. r. főtörzsőrmester vér-és vizeletvétele végett a V. Rendőrkapitányság épületébe, valamint ezután az Orvosi Ügyeletre előállította.

13) A rendőrség becsatolta a panaszos gyanúsított kihallgatásáról szóló jegyzőkönyvet, amelyből a Testület jelen pontban a panasz ügy szempontjából releváns elemeket ismerteti.

A panaszos vallomása megegyezik a panaszbeadványban leírtakkal. Többlet elemként jelenik meg, hogy a panaszos 10 doboz sört vett, valamint cigarettát, két barátjával találkozott és velük kezdett el sörözni. Eltérés mutatkozik az elfogyasztott sörök számát tekintve, hiszen a beadványban 1-2 dobozt említ, míg a vallomásában 2-3 dobozt. Itt is ismételt, nyomatékosítva elmondja, hogy józanul ment a bolthoz, onnan pedig (mivel ivott) a motorát tolva ment el, nem ült fel rá, mert alkoholt fogyasztott. Úgy döntött ekkor, hogy hazatolja a motort. A bukósisak nála volt, az indítókulcs a zsebében, bekapcsolta az elakadás jelzőt és az úttest menetirány szerinti jobb szélén tolta a motort. A panaszos elmondta, hogy a jobb oldalán tolta a motort, egyszer csak megszédült, megtántorodott, át is léphetett a motoron, de az biztos, hogy nem esett el. Ezután elmondta, hogy volt egy „srác”, aki segítette feltolni a motorát a padkára, ahol letámasztotta és visszament az éjjel-nappalihoz, hogy szóljon valamelyik haverjának, hogy segítsen haza tolni helyette a motort. A panaszos elmondta, hogy a mentős is tanúsította, hogy nem volt rajta sérülés, a rendőröknek is többször mondta mégis bevitték a kapitányságra.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet a rendőrség szolgálati szabályzatáról (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

Az elvégzett vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezetének a IV. cikk (1) bekezdésében foglalt személyi szabadsághoz, illetve a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület a panaszbeadványban foglaltak kapcsán elsőként azt értékelte, hogy a hatásköri szabályai a sérelmezett események vizsgálatát mennyiben teszik lehetővé.

A Testület hatáskörével kapcsolatban hivatkozik az Rtv. 92. § (1) bekezdésére, amely szerint azon rendőri intézkedéseket és mulasztásokat vizsgálhatja, amelyek az Rtv. IV., V., VI. fejezetek alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség, etc.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés, etc.)
- kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, löfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás, etc.),

tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A Testület hatásköre vizsgálatánál figyelemmel volt a legfőbb ügyész helyettesének NF.8380/2010/8-I. sz. alatti, 2010. október 7-én kelt, a testületi hatáskör kérdésében írt levelére, amely szerint a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban: Be.) 196. §-a szerint panasz „célja a nyomozás során a hatékony jogorvoslat lehetőségének biztosítása a nyomozó hatóság vagy az ügyész határozatába (Be. 169. §) nem foglalt döntésével, intézkedésével (pl. gyanúsítás közlése) szemben, vagy az intézkedés elmulasztása miatt. A panaszt a büntetőeljárás szabályai szerint kell elbírálni”. Ezért a legfőbb ügyész helyettes a Be. 60. §-ának (1) bekezdésében és a 77. §-ának (2) bekezdésében írt, a büntetőeljárás során végzett eljárási cselekmények általános alapelvei mellett is úgy véli, a Be. 196. §-ában foglalt panasz a büntetőeljárási törvényben szabályozott intézkedés alkalmazásának elrendelése, vagy az intézkedésről való döntés elmulasztása miatti jogsérelem esetén terjeszthető elő.

Az Rtv. IV., V., VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértésével, intézkedéssel vagy annak elmulasztásával, illetve a kényszerítő eszköz alkalmazásával összefüggő jogsérelem elbírálása – függetlenül attól, hogy milyen eljárásban kerül rá sor – az Rtv. 92 – 93/B. §§-ok tekintendők irányadónak, amennyiben a sérelem tárgya a rendőr magatartása, az intézkedés kiválasztásának és foganatosításának a módja.

Az ügyész tehát a nyomozó hatóság által foganatosított (vagy elmulasztott) eljárási cselekmény megalapozottságát, a büntetőeljárási törvénynek megfelelő voltát vizsgálhatja, abban azonban nem foglalhat állást, hogy a végrehajtás módja az Rtv. rendelkezéseinek megfelelt-e.

A fentiek alapján a Testület megállapította, hogy a konkrét ügyben hatáskör hiányában nem vizsgálhatja azt meg, hogy a panaszos valóban elkövetette-e a bűncselekményt, sem azt nem értékelheti, hogy a rendőrség állományában tartozó rendőr valóban zaklatja-e a panaszost, hiszen ez bűncselekmény gyanúját veti fel, amely megítélésére a Testületnek nincs hatásköre.

A Testület az eljárásában azonban megvizsgálta a panaszos előállításának jogszerűségét, valamint a panaszos hozzátartozójának kiértesítését.

2) A Testület ezt követően azt vizsgálta, hogy a panaszossal szemben fennállt-e valamely bűncselekmény elkövetésének olyan mértékű gyanúja, ami a vele szembeni bármely intézkedést megalapozta, illetve intézkedési kötelezettséget teremtett a rendőrség oldalán.

A rendőrség a mentőszolgálat telefonos bejelentése alapján jelent meg helyszínen, amely azt tartalmazta, hogy egy motoros, közúton felborult a motorjával, valószínűleg megsérült és a mentőszolgálat már a helyszínre indult. A bejelentés 2013. október 4-én 20 óra 54 perc körül volt, a rendőrök pedig 20 óra 59 perckor értek ki a helyszínre.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülmény vagy cselekmény észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 8. §-a szerint a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást.

Ahhoz, hogy a Testület az intézkedés megalapozottságáról állást foglaljon, azt kell mérlegelnie, hogy felmerülhetett-e bűncselekmény elkövetésének, a rendőrségi fellépéshez szükséges gyanúja.

A kérdéssel kapcsolatban a Testület utal töretlen gyakorlatára, amely szerint valamely bűncselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem foglalhat állást abban a kérdésben, hogy valamely eljárás alá vont személy elkövetett-e bűncselekményt, azonban ha – olyan esetekben, amikor a rendőrség az intézkedés alapjaként bűncselekmény gyanújára hivatkozik – nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló magatartás értékelését, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, hogy a panaszos részéről a bűncselekmény elkövetésének gyanúja felmerülhetett-e.

A telefonos bejelentés kevés információt tartalmazott, ezért a közlekedési bűncselekmények különféle tényállásai merülhettek fel.

A Btk. 234. §-ában meghatározott közúti veszélyeztetés, amely szerint:

„(1) Aki a közúti közlekedés szabályainak megszegésével közúton vagy közforgalom elől el nem zárt magánúton más vagy mások életét vagy testi épségét közvetlen veszélynek teszi ki, büntetett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés

- a) egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény súlyos testi sértést,
- b) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény maradandó fogyatékossgot, súlyos egészségromlást vagy tömegszerencsétlenséget,
- c) öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény halált,
- d) öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény kettőnél több ember halálát okozza, vagy halálos tömegszerencsétlenséget okoz.”

Vagy a Btk. 235. § tényállását is felvethette:

„(1) Aki a közúti közlekedés szabályainak megszegésével másnak vagy másoknak gondatlanságból súlyos testi sértést okoz, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés

- a) három évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény maradandó fogyatékossgot, súlyos egészségromlást vagy tömegszerencsétlenséget,

- b) egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény halált,
- c) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény kettőnél több ember halálát okozza, vagy halálos tömegszerencsétlenséget okoz.”

A Btk. 236. § járművezetés ittas állapotban bűncselekmény elkövetésének a gyanúját is felvethette a telefonos bejelentés, tekintettel arra, hogy az elkövetés körülményeit nem határozta meg a bejelentő a bejelentésben. E szerint:

„(1) Aki ittas állapotban vasúti vagy légi járművet, gépi meghajtású úszólétesítményt vagy közúton, illetve közforgalom elől el nem zárt magánúton gépi meghajtású járművet vezet, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt

- a) három évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény súlyos testi sértést,
- b) egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény maradandó fogyatékossgot, súlyos egészségromlást vagy tömegszerencsétlenséget,
- c) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény halált,
- d) öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény kettőnél több ember halálát okozza, vagy halálos tömegszerencsétlenséget okoz.

(3) Aki ittas állapotban nem gépi meghajtású úszólétesítmény vagy közúton, illetve közforgalom elől el nem zárt magánúton nem gépi meghajtású jármű vezetésével a (2) bekezdésben meghatározott következményt idézi elő, az ott tett megkülönböztetés szerint büntetendő.”

Vagy a Btk. 237. § elkövetésének a gyanúja is felmerülhetett:

„(1) Aki a szeszes ital fogyasztásából származó alkohol kivételével vezetési képességre hátrányosan ható szer befolyása alatt vasúti vagy légi járművet, gépi meghajtású úszólétesítményt vagy közúton, illetve közforgalom elől el nem zárt magánúton gépi meghajtású járművet vezet, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt

- a) három évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény súlyos testi sértést,
- b) egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény maradandó fogyatékossgot, súlyos egészségromlást vagy tömegszerencsétlenséget,
- c) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény halált,
- d) öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény kettőnél több ember halálát okozza, vagy halálos tömegszerencsétlenséget okoz.

(3) Aki a szeszes ital fogyasztásából származó alkohol kivételével vezetési képességre hátrányosan ható szer befolyása alatt nem gépi meghajtású úszólétesítmény, vagy közúton, illetve közforgalom elől el nem zárt magánúton nem gépi meghajtású jármű vezetésével a (2) bekezdésben meghatározott következményt idézi elő, az ott tett megkülönböztetés szerint büntetendő.”

Végül pedig a Btk. 239. §-ban meghatározott cserbenhagyás bűncselekmény gyanúja is felmerülhetett:

„Ha a közlekedési balesettel érintett jármű vezetője a helyszínen nem áll meg, illetve onnan eltávozik, mielőtt meggyőződne arról, hogy valaki megsérült-e, illetve az életét vagy testi épségét közvetlenül fenyegető veszély miatt segítségnyújtásra szorul-e, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

Tekintettel arra, hogy a bejelentés mindösszesen annyit tartalmazott, hogy egy motoros felborult a közúton és valószínűleg sérült, ez több Btk-beli tényállás elkövetésének a gyanúját vetette fel, így a rendőrség oldalán a bejelentés intézkedési kötelezettséget keletkeztetett, hiszen a bejelentés felvetette az intézkedés alapjául szolgáló gyanút.

3) A Testület ezt követően a panaszos előállítását vizsgálta meg.

A panaszos beadványában elismerte, hogy fogyasztott alkoholt, az elfogyasztott sörmennyiséget azonban nem tudta pontosan megjelölni. A panaszos elmondta, hogy mivel alkoholt fogyasztott ezért nem ült fel a motorjára, így azt tolt. Hirtelen megszédült, így azt az út mellett hagyta, majd visszament a piachoz hátha ott tartózkodik az egyik ismerőse, aki segít visszatolni a motort a lakásához.

A rendőrség 2014. október 4-én telefonos bejelentésre (20 óra 54 perc) érkezett ki a helyszínre (20 óra 59 perc), amelyben közölték, hogy egy motoros elesett a motorjával, valószínűleg megsérült. A helyszínen két szemtanú világosította fel és tájékoztatta a rendőrséget arról, hogy 5-10 km/h sebességgel haladhatott a motoros, amikor hirtelen felborult a bal oldalára. Az egyik szemtanú (A. A.) megállt és felsegítette a panaszost, míg M. O. értesítette a mentőszolgálatot a történetről. A rendőrség miután kiérkezett a helyszínre igazoltatták a panaszost, leheletén alkoholszagot éreztek, így megfűjatták vele az alkoholszondát, amely 0,96 mg/l eredményt mutatott. Ezután közölték a panaszossal, hogy az Rtv. 33. § (2) bekezdés c) pontja alapján vér-és vizeletvizsgálat céljából előállítják. A panaszost először a rendőrkapitányságra, majd az orvosi ügyeletre állították elő 21 órától 23 óra 5 percig.

a) A panaszos előállításának jogossága kapcsán az alábbi megállapításokat tette a Testület.

Az Rtv. 33. § (1) és (2) bekezdése taxatíve sorolja fel az előállítás okait, amelyek közül az előállítás végrehajtásáról szóló jelentésben (valamint valamennyi egyéb rendőrségi dokumentumban) az intézkedő rendőrök a panaszos előállítása indokaként az Rtv. 33. § (2) bekezdése c) pontját jelölték meg.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés c) pontja értelmében a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, akitől bűncselekmény gyanúja vagy szabálysértés, valamint közúti közlekedéssel kapcsolatban kiszabható, közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés bizonyítása érdekében vizeletvétel vagy véralkohol-vizsgálat céljából vérvétel, valamint műtétnek nem minősülő módon egyéb mintavétel szükséges.

A mintavétel céljából történő előállítás szabályait a Szolgálati Szabályzat 29. § (1) bekezdése tovább részletezi: „A vizsgálat céljából előállított személytől a mintavétel szükség esetén – az Rtv. 44. § (1) bekezdés c) pontjában [a jármű vezetőjét a rendszeresített eszközzel légzésminta, ha nála a vezetési képességére hátrányosan ható szer befolyása vagy alkoholfogyasztás miatt bűncselekmény vagy szabálysértés, illetve a közúti közlekedéssel kapcsolatban kiszabható, közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés elkövetésének gyanúja merül fel, az egészségügyi szolgálat igénybevételével vér-, vizelet- és műtétnek nem minősülő módon egyéb minta adására kötelezheti], valamint a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 106. § (3) bekezdésének első mondatában meghatározott esetekben – kikényszeríthető. Ilyenkor a mintavételre rendőrorvost, ahol ez nem lehetséges, vagy késedelmet okoz, ott az állami egészségügyi szolgálat orvosát kell igénybe venni”.

Az ittasság ellenőrzéséről szóló 27/2010. (OT 14.) ORFK utasítás (továbbiakban: ORFK utasítás) az alkoholteszt és az alkoholszonda alkalmazása kapcsán az alábbiakat írja elő.

2. pontja alapján az utasítás szerint kell eljárni a – közúti, vasúti, vízi és légi – közlekedés szabályai megtartásának jogszabályi felhatalmazás alapján történő ellenőrzése, továbbá mindazon személyek ellenőrzése során, akiknél a cselekmény elkövetése kapcsán a szeszes ital fogyasztásából származó alkohol szervezetben való jelenléte vizsgálatot igényel. Az ORFK utasítás 3. c) pontja alapján a rendőr feladatának ellátása során ittasság ellenőrzést kizárólag (az elektromos alkoholteszt és a Spiratest alkoholkimutató indikátorcső mellett) a rendszeresített hiteles elektromos légalkoholmérő berendezéssel (a továbbiakban: hiteles mérőeszköz) hajthat végre. Az ORFK utasítás 23. b) pontja alapján amennyiben a hiteles mérőeszközzel végzett első mérés eredménye, illetve ennek hiányában az alkoholteszt mérési eredménye a 0,50 mg/l légalkohol értéket meghaladja, az alkoholos befolyásoltságnak a gyanúja megállapítható.

A fenti rendelkezések értelmezéséhez szükséges utalni a 25. pont előírásaira is. Ezek szerint az alkoholfogyasztásra vonatkozó szakértői vizsgálatához szükséges vérvételre és lehetőleg közel azonos időben végzett vizeletminta vételre kell intézkedni, amelyet a cselekményt követően a legrövidebb időn belül végre kell hajtani, ha az intézkedés alá vont személy

- a) az alkoholszondával, az alkoholtesztrel vagy a hiteles mérőeszközzel végzett ellenőrzést megtagadja,
- b) olyan állapotban van, amely meggátolja az alkoholszonda, alkoholteszt, a hiteles mérőeszköz eredményes alkalmazását,
- c) nyilatkozata szerint tüdőbetegségben szenved, vagy testhőmérséklet emelkedése van, és az ittasság ellenőrzés eredménye, illetve az ittasság érzékelhető külső jegyei alapján a szeszes ital fogyasztás gyanúja fennáll,
- d) az egészségi állapotára (tüdőbetegségére, testhőmérséklet emelkedésére) vonatkozó nyilatkozat megtételét vagy annak aláírását megtagadja,
- e) hiteles mérőeszközzel történő első mérés foganatosítása a cselekmény időpontjától számított 30 percen belül nem hajtható végre
- f) a jegyzőkönyv aláírását megtagadja,
- g) a hiteles mérőeszköz mérési eredményét kétségbe vonja és véralkohol-vizsgálatot kér,
- h) nyilatkozata, vagy az ez irányú ellenőrzés eredménye alapján szervezetében a vezetési képességre hátrányosan ható szer jelenléte valószínűsíthető, és az ittasság ellenőrzés eredménye, illetve az ittasság érzékelhető külső jegyei alapján a szeszes ital fogyasztás gyanúja fennáll,
- i) nyolc napon túl gyógyuló sérülést, vagy annál súlyosabb kimenetelt eredményező közlekedési, illetve a közlekedés körében segítségnyújtás elmulasztása, vagy cserbenhagyás bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható, és az ittasság ellenőrzés eredménye, illetve az ittasság érzékelhető külső jegyei alapján a szeszes ital fogyasztás gyanúja fennáll,
- j) a gyanú szerint a cselekmény után szeszes italt fogyasztott vagy az ittasság ellenőrzés előtt a helyszínt elhagyta, és az ittasság ellenőrzés eredménye, illetve az ittasság érzékelhető külső jegyei alapján a szeszes ital fogyasztás gyanúja fennáll.

A panaszos szóban maga is nyilatkozott arról, hogy sört ivott, amelyet a rendőrség által elvégzett szondáztatás is megerősített. A vizsgálat eredménye 0,96 mg/l volt, amely az ORFK utasítás szerinti 0,50 mg/l értéket 46 századdal haladja meg, így a panaszos állapota felvetette a gyanút, hogy alkoholt fogyasztott. A későbbiekben elvégzett vizsgálat eredményeként a panaszost közepesen ittasnak találták. Ezt követően pedig büntető feljelentést tettek a panaszossal szemben ittas járművezetés bűncselekmény elkövetése miatt.

Így a fentiekre tekintettel a Testület álláspontja szerint a panaszos előállítását a rendőrség kellő jogalap birtokában foganatosította, így nem sérült a panaszos személyes szabadsághoz való joga.

b) Mivel a Testület az előállítás jogalapját megfelelőnek találta, a továbbiakban azt vizsgálta, hogy az intézkedés megfelelt-e az arányosság követelményének. Az Rtv. 15. §-a szerint ugyanis a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdése funkcióját tekintve a rendőri mérlegelésnek ad teret. A bekezdés imént idézett c) pontja lehetőséget biztosít az intézkedő rendőr számára az előállítás foganatosítására, ugyanakkor – ellentétben az ugyanezen szakasz (1) bekezdésében felsorolt esetekkel – nem teszi azt kötelezővé. Azonban a mérlegelés lehetősége sem korlátlan – a Testület töretlen gyakorlata szerint a mérlegelés akkor állja ki a jogszerűség próbáját, ha az megfelel az Rtv. 15. §-ában rögzített arányossági kritériumnak, tehát nem okoz olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. A fentiekből kiindulva, a jogalap megléte önmagában nem teszi a rendőri intézkedést jogszerűvé. Amennyiben az arányosság követelménye nem érvényesül, úgy a megfelelő jogalap megléte mellett is jogszerűtlenné válik az intézkedés.

Az arányosság megítélésekor a Testületnek azt kellett figyelembe vennie, hogy volt-e az előállításnak olyan célja, amely csak a szabadság korlátozásával volt elérhető.

A Testület erre a kérdésre igenlő választ adott. A rendőrség az előállítás/ kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentésben az Rtv. 33. § (2) bekezdés c) pontját, mint a mintavételt, pontosabban vér-és vizeletvizsgálat elvégzését, így közvetetten az ittas járművezetés bűncselekmény elkövetésének a gyanúját jelölte meg. Az elvégzett helyszíni szondáztatás már tovább erősítette a gyanút tekintetben, hogy a panaszos bűncselekményt követhetett el. Ezt a gyanút kizárni, erősíteni, vagy csökkenteni a mintavétel elvégzésével lehetett, amely az adott időben és helyen rendelkezésre álló legkisebb jogkorlátozással bíró lehetőség volt. A panaszostól vizeletet 22 óra 25 perckor, vért pedig 22 óra 30 perckor vettek. Az orvosi vizsgálat 22 óra 10 perctől 22 óra 30 percig tartott. Az elvégzett vizsgálat eredménye megerősítette a rendőri gyanút az ittas járművezetés elkövetése tekintetében, így emiatt a panaszossal szemben büntető feljelentést tett a rendőrség.

Az előállítást a Testület arányosnak találta, ezért kimondta, hogy az a panaszos személyes szabadsághoz való alapvető jogát nem sértette.

c) A Testület a panaszos előállításának időtartama kapcsán az alábbi megállapításokat teszi.

A panaszos a cselekményt 2013. október 4-én 20 óra 50 perc körül követhette el. A rendőrségre 20 óra 54 perckor tettek bejelentést, a helyszínre két rendőr 20 óra 59 perckor ért ki. A panaszost 21 órakor állították elő, amely során igazoltatták, szondáztatták, a helyszínen jelen lévő mentőápoló megvizsgálta őt. A rendőrök ezen időben két szemtanút is meghallgattak, valamint 20 óra 59 perctől 22 óráig helyszíni szemlét végeztek, amelyről jegyzőkönyvet is készítettek. Ezután a panaszost a helyi kórház központi ügyeletére szállították vér-és vizeletvizsgálat elvégzése céljából, amelyet 22 óra 10 perctől 22 óra 30

percig végzett el az ügyeletes orvos. Ezután a panaszost a kapitányság épületébe szállították, értesítették a hozzátartozóját (feleségét), kiállították a szükséges igazolásokat, valamint vele szemben büntető feljelentést tettek. Végül 23 óra 5 perckor szabadon bocsátották, így összesen 2 óra 5 percen keresztül állították elő.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Szolgálati Szabályzat 30. §-ának (3) bekezdése szerint az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésében meghatározott ideig tart.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése főszabályként a „szükséges” időt jelöli meg és csak végső korlátként, határozza meg a 8 órás (illetve indokolt esetben, külön alaki feltételek mellett a további 4 órás) időtartamot. Felhívja a Testület a figyelmet az előállítás intézményének a személyi szabadságot súlyosan korlátozó jellegére, amelyre értelemszerűen vonatkozik az Rtv. 15. § (1) bekezdésében meghatározott azon általános arányossági követelmény is, mely szerint „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”.

A rendelkezésre álló iratok és felvételek alapján közelítő pontossággal rekonstruálható, hogy mi történt az előállítás időtartama alatt. A kikerülő rendőrök a helyszínt megsejlelték, eközben a panaszost igazoltatták, szondáztatták, és két szemtanút is meghallgattak. A helyszínen jelen lévő mentőápoló megvizsgálta a panaszost. A rendőrök a központi ügyeletre szállították a panaszost vér-és vizeletvétel elvégzése céljából, majd visszaszállították a kapitányságra, ahol értesítették a panaszos feleségét, majd kiállították és aláírták a panaszossal az igazolásokat és végül büntető feljelentést tettek vele szemben.

A Testület az elvégzett vizsgálat alapján megállapította, hogy nem sérült a panaszos személyes szabadsághoz fűződő alapvető joga az előállítás időtartama kapcsán sem.

4) A panaszos sérelmezte, hogy többszöri kérése ellenére is csak késő éjszaka, 22 óra 30 perc után értesítették a feleségét.

A rendőrség álláspontja szerint a panaszos feleségének értesítésére vonatkozó állítása nem felel meg a valóságnak. Az igaz ugyan, hogy 22 óra 30 perckor értesítették a feleségét az alábbi okok miatt: a panaszos a mintavétel során az ügyeletes orvosi rendelőben jelezte, hogy kéri felesége értesítését az előállítás tényéről, azonban erre a mintavétel során, az intézkedés biztonságos lefolytatása miatt nem volt lehetőség (a panaszos magatartása, testalkata és az intézkedéshez való hozzáállása a jelen lévő két rendőr maximális odafigyelését igényelte, a kiértesítés végrehajtása ekkor biztonsági kockázattal járt volna). Az értesítést S. Cs. r. zls. a mintavételt követően a kapitányság épületében 22 óra 37 perckor, a kapitányság épületében található szolgálati mobiltelefonról a megfelelő körülmények meglétekor soron kívül végrehajtotta.

Az Rtv. 18. § (1) bekezdése alapján a fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli.

A panaszosi beadvány és a rendőrség által közöltek is egybeesnek tekintetben, hogy a panaszos valóban kérelmezte azt, hogy feleségét értesítse a rendőrség, amelynek eleget is tettek 22 óra 30 perckor. A panaszos ugyanakkor sérelmezte azt, hogy őt bár 21 órakor állították elő, mégis erről a feleségét másfél óra elteltével, a vizsgálatok, mintavétel elvégzését követően értesítették.

Az Rtv. 18. § (1) bekezdés utolsó fordulata csupán a fiatalok fogvatartottak tekintetében határozza meg, hogy haladéktalanul kell értesíteni a fogvatartott hozzátartozóját a fogvatartást tényéről. Ez a kócia a hivatkozott jogszabályhely első fordulatánál nem jelenik meg, így a rendőrségnek lehetőségeihez mérten, az intézkedés céljának veszélyeztetése nélkül kell értesíteni a fogvatartott hozzátartozóját, vagy más személyt. A rendelkezésre bocsátott iratokból ugyan nem derül ki egyértelműen, hogy a panaszos pontosan mikor, hány órakor kérelmezte feleségének a kiértesítését, de a Testület álláspontja szerint, hogy ha ezt a panaszos az előállításakor is kérelmezte, akkor megítélés szerint az, hogy másfél órával, a szükséges vizsgálatok elvégzését követően értesítették a feleségét nem valósított meg jogsérelmet. A mintavétel elvégzése időben sürgető, hiszen annál pontosabb értékeket kaphatnak a vizsgálat során, minél hamarabb mintát vesznek a panaszostól. Így a Testület ebben az esetben elfogadta azt, hogy a panaszos feleségének a kiértesítése a mintavétel elvégzését követően vált kivitelezhetővé.

Így a fentiekre tekintettel a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljárásához való joga, hiszen a rendőrség értesítette a feleségét, és az általa hivatkozott késedelem tekintetében nem érte őt joghátrány.

IV.

A Testület, az általa lefolytatott vizsgálat során megállapította, hogy a telefonos bejelentés a rendőrség oldalán intézkedési kötelezettséget keletkeztetett. A panaszos előállítása kapcsán nem sérült a személyes szabadsághoz fűződő joga, hiszen a rendőrség kellő jogszabályi felhatalmazás alapján, az arányosság elvének figyelembe tartásával fogantatosította az intézkedést. A panaszos hozzátartozójának értesítése kapcsán a Testület megítélés szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljárásához fűződő alapvető joga, hiszen a rendőrség kiértesítette a feleségét.

A Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt az intézkedést fogantatosító szerv vezetőjéhez áttette.

Budapest, 2014. szeptember 18.

Dr. Lukács Tamás

elnök, előadó testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET